

Joan Ridao (Rubí, Vallès Occidental, 1967) és portaveu del grup parlamentari d'ERC al Parlament de Catalunya. Va ser una de les peces destacades durant tot el procés estatutari català i es perfila com a futur cap de llista al Congrés de Diputats, en un moment en el qual caldrà desplegar el nou Estatut català i quan comença a obrir-se el debat de la reforma constitucional.

“El PSOE ha tingut una actitud poc lleial amb ERC”

La proposta de reforma constitucional d'ERC, amb dret a secessió inclòs, pretén contrarestar les de PP i PSOE?

—L'origen és una mica més remot. Fa any i mig, vam iniciar aquest estudi. Vam fer contactes amb altres forces polítiques, com EA, la Chunta o alguns partits andalusos. Hi havia hagut algun fet, com l'alternança a Espanya, amb un context molt més propici, que feia creure que Zapatero i el PSOE volien una reforma estructural de l'estat. El mateix PSOE treballà alguna hipòtesi de reforma constitucional que va elevar al Consell d'Estat. Ara reprenem aquest debat, després del de l'Estatut, un cop s'ha demostrat el fracàs de l'Espanya plural i d'aquest suposat intent del PSOE de reformar l'estat. Però sobretot ho hem fet pel perill d'involució que representen les propostes del PSOE i del PP. Davant d'això hem volgut deixar molt clar quina és la posició d'Esquerra.

—PSOE i PP parlen de tancar l'estat de les autonomies, que la Constitució del 1978 deixà obert.

—Sort que l'antagonisme entre PP o PSOE fa inviable una majoria reforçada, necessària per reformar els elements més importants de la Constitució. Si no, en aquests moments, podríem assistir a la reedició dels pactes autonòmics del 1981, després del 23-F, o del 1992, que van comportar l'homogeneïtzació del mapa autonòmic, que fa que Catalunya avui tingui pràcticament el mateix sostre competencial que la resta de comunitats autònomes.

—Esquerra encara espera alguna cosa del PSOE, pel que fa a la reforma de l'estat?

—El debat de l'Estatut ha demostrat que no érem en una segona transició, ni en un període neoconstituent, ni res. Tampoc l'aliança que es va produir a partir del març del 2004 amb Zapatero no era cap reedició, diguem, del pacte de Sant Sebastià, entre l'esquerra espanyola i els republicans i l'esquerra de la perifèria. Això és així, i és claríssim que Zapatero ens va mossegar la mà que li vam oferir. El PSOE ha tingut una actitud poc lleial amb ERC.

Malgrat tot, preferim que a Espanya hi hagi un govern del to de l'actual PSOE que no pas del PP. Hi ha qui pensa que vivíem més bé contra Aznar, contra el PP, que ens reportava més beneficis electorals. Potser sí, però no ho desitgem. Mentre a Catalunya no hi hagi una majoria social independentista, hem de treballar per reformar l'estat, amb un cert gradualisme, per millorar les coses en benefici de les persones a Catalunya.

Per això, a les properes eleccions generals, ens hi presentarem amb l'objectiu d'aconseguir la major representació possible. I continuarem dialogant amb el partit socialista, sabent, això sí, que l'opció reformista d'Esquerra ha fracassat pel que fa al model d'estat, perquè el PSOE no ha tingut una actitud fidel amb nosaltres.

—Diu que la via de reformar el model d'estat a través dels acords amb el PSOE ha fracassat. Per tant, quina és ara l'estratègia d'ERC?

—Hem demostrat les limitacions del marc constitucional. Hem comprovat l'actitud real i genuïna dels partits espanyols. De manera que el nostre horitzó ja no és el de l'Estatut del 30 de setembre. L'Estatut és potser el que ara omple de satisfacció CiU, que l'accepta com el seu objectiu màxim de futur. L'Estatut del 30 de setembre no és la solució dels problemes polítics de Catalunya. Per l'objectiu que treballem, doncs, és per confirmar una majoria social que faci possible que es respecti el nostre dret a decidir, és a dir, el principi general democràtic.

—I això com ho faran?

—Som conscients que amb l'expressió social i política de l'independentisme, que avui escassament arriba al 15 per cent del vot, no és suficient. Per tant, en aquesta primera etapa, en què ha quedat clar que els dos partits majoritaris, CiU i PSC, no volen anar més enllà d'aquest marc institucional de l'Estatut, no podem aprofundir més en la via nacional, tret que no sigui fer un desplegament estatutari exigent i evitant una nova retallada. Per tant, el que hem fet és prioritzar la política social, per imprimir un gir social en la governació del país, sabent que no és incompatible la posició social amb la nacional.

Si CiU hagués ofert a ERC un front per l'autodeterminació, un front sobiranista tipus pla Ibarretxe, ERC hauria fet una opció estratègica molt diferent, un pacte històric entre la dreta i l'esquerra catalana sobiranista, per intentar un pas endavant.

—La falta d'unitat entre partits catalans va ser negativa en la negociació de l'Estatut. Hi ha cap motiu per creure que això no passarà de nou amb el desplegament estatutari?

—L'Estatut ha estat víctima de les febleses i les vacil·lacions del catalanisme. S'ha demostrat que l'única recepta d'èxit per negociar més poder polític a

Madrid és anar plegats. En canvi, s'han fet càlculs egoistes, partidistes, tactivisme a curt termini. Això, previsiblement, pot continuar un temps. Però espero que alguns objectius comuns es facin des de la unitat dels partits. Hem atansat la mà a CiU –i espero que hi hagi reciprocitat– perquè això no passi en el futur.

—Les diferències en l'horitzó nacional entre PSC i ERC no generaran, tard o d'hora, tensions dins del Govern català?

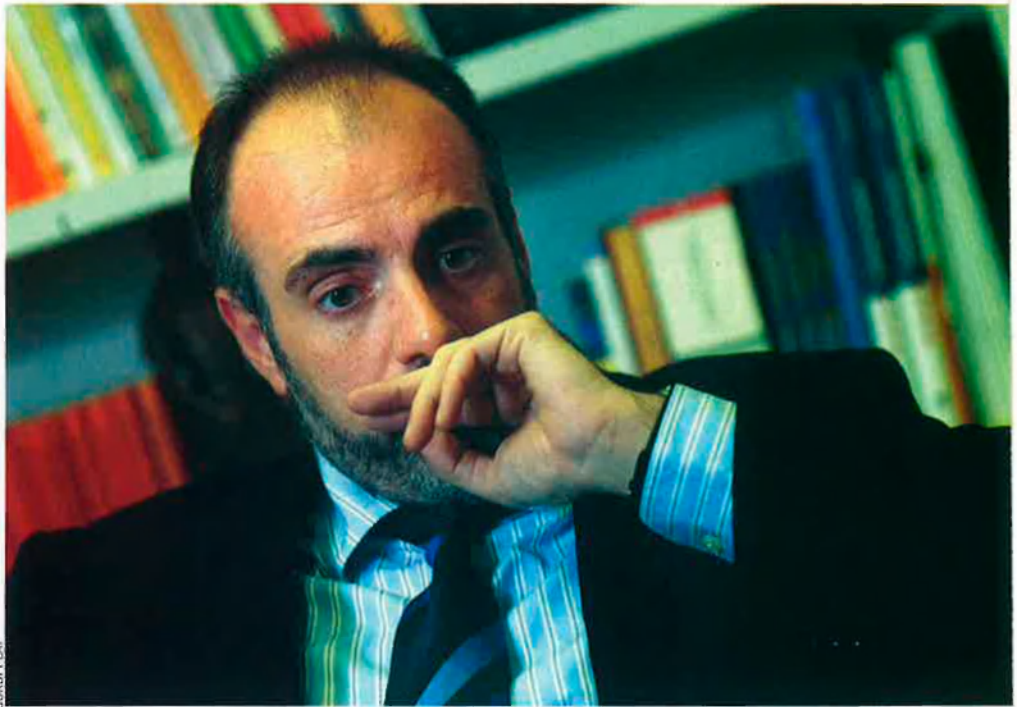
—El programa acordat entre les tres forces de govern, des del punt de vista d'execució, és un programa possible. Posa l'accent en els temes de caràcter social. I la part que afecta més el desenvolupament de l'autogovern, en la pràctica, es limita a engegar el procés, crear les comissions bilaterals, etc. Previsiblement no té per què haver-hi problemes de cohesió dins del govern de Catalunya. tal com es va dissenyar l'acord.

Sí que pot haver-hi conflicte amb el Govern espanyol. I es poden produir contradiccions en la mesura que el PSC manté una relació fraternal, quasi orgànica, amb el PSOE. Moltes lleis que es votaran a Madrid requeriran els 21 diputats del PSC que formen part del grup del PSOE al Congrés. És per aquí per on poden venir les dificultats.

—ERC ha fet una aposta molt forta posant els seus dos caps visibles a l'executiu. El vicepresident del Govern, Josep-Lluís Carod-Rovira, va comprometre's a no parlar com a president d'ERC, fins i tot. Això pot desdibuixar el perfil de la seva formació?

—Per a mi va ser un error d'ERC no haver posat tot el ferro al Govern, en l'anterior pacte. Per tant, l'opció presa ara és vàlida i afavoreix l'articulació entre les formacions que integren el govern. És cert que per evitar duplicitats, lògicament, haurà de contenir la seva expressió pública. Però aquesta expressió recaurà en mans d'altres persones, com pot ser la portaveu del partit, el candidat de les municipals a Barcelona, o jo mateix. També és cert que aquestes persones, en el proper cicle electoral, haurem d'adquirir una certa notorietat. Però la direcció continua en mans de les mateixes persones, i Carod i Puigcercós tenen un paper molt rellevant encara.

—Vostè es perfila com a cap de llista al Congrés.

—No hi ha cap decisió oficial. I vull ser molt respectuós amb el procediment. Serà el que, en el seu moment, decideixin els òrgans del partit. És cert que sí que m'ho han proposat. Però jo faré el que decideixi el partit.

—En tot cas, el paper d'ERC a Madrid canviarà, vist això de la “mà estesa i mossegada” pel PSOE?

—No volem ser únicament oposició pura, combativa i bel·ligerant, que també, sinó que, com a partit de govern a Catalunya i soci del PSC, hem d'utilitzar l'arma del diàleg. Serà un equilibri entre les dues coses. Per tant, que ningú no es pensi que ERC se'n va a la muntanya i se situarà com un partit marginal, perquè és la quarta força política i és un partit de govern. Això, que s'ho treguin del cap. Però tampoc serem tan complaents ni condescendents per deixar que el PSOE faci qualsevol cosa.

—Això és notarà, per exemple, en el decret d'ensenyaments mínims? CiU diu que ERC se l'empassarà.

—El Govern de Catalunya ha encarregat un informe jurídic sobre l'eventual invasió de competències, que crec que hi és. Ara ens trobem en una inèrcia centralista del Govern espanyol, que se suma a la ignorància del nou marc estatutari. Això ens obliga a ser el màxim de primmirats i diligents en la defensa de les nostres competències.

Admeto que el conseller Maragall no ha estat especialment afortunat a l'hora d'expressar algunes opinions personals, i que la ministra ha contaminat el debat amb el tema del bilingüisme. Però al marge d'això, a Esquerra se'ns ha d'exigir explicacions sobre la política que acabi fent el Govern. A partir d'aquí, la resta és simple bla, bla, bla o una oposició molt poc constructiva de CiU.

—Vau participar en tot el procés de discussió, redacció i negociació de l'Estatut. Personalment, com heu viscut aquest episodi polític?

—Sempre dic a companys del partit que no s'apunten a deslegitimar l'Estatut al cent per cent, perquè en un percentatge altíssim és de puny i lletra nostre. Ara bé, hi ha dos elements clau que ens van inclinar a no donar suport al text definitiu. El finançament –no tenim cap responsabilitat en el text final– i la nació, que repercutia en una menor autoritat política en termes de competències, de bilateralitat, etc. Per tant, comparteixo la posició final de rebuig que va adoptar el meu partit. El que passa és que em dol personalment un desenllaç tan poc feliç, després de la feina i dels esforços fets. Però vaja, des d'ERC, em sento satisfet per haver tingut un paper diligent, d'autèntica locomotora d'aquest procés. I la posició final nostra va ser coherent.

Enric Rimbau